De laatste overtocht

Einde veerdienst 's-Gravendeel-Wieldrecht in 1977

Arie Pieters

De laatste overtocht

Einde veerdienst 's-Gravendeel-Wieldrecht in 1977

Arie Pieters

**Het einde nadert... De 'pont', zoals we het in de volksmond altijd noemden in september 1977. De laatste weken zijn aangebroken.*

Schrijver: Arie A. Pieters
Omslagontwerp: Arie A. Pieters
Omslagfoto: Aart Pieters †

Foto's privé-verzamelingen:
collectie/archief Arie A. Pieters
collectie dhr. J. Berkman
collectie dhr. A. W. Barends
collectie dhr. K. v. d. Berg
collectie dhr. H. J. v. d. Berg
collectie dhr. A. Hartman
collectie dhr. H. W. van Dam
collectie dhr. A. van Bruggen
collectie dhr. E. Reinderink

Foto's en informatie deels afkomstig van de websites:
website www.dordtsekaart.nl
website wikipedia.org
website www.binnenvaart.eu
website www.veerdienst3.nl
website www.regionaalarchiefdordrecht.nl
website www.kustvaartforum.com

ISBN: 9789403964447
Uitgegeven door: Bookmundo.com
Print: Printforce
Copyright: Arie A. Pieters, 2026 ©

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. De laatste weken

3. Wachten op de bus

4. De 'oertijd' van het veer: Veerdienst III

5. De moderne tijd

6. Nawoord

7. Woord van dank & bronnen

8. Nuttige adressen/websites

9. Eerdere uitgaven

1. Inleiding

Als je af en toe de moeite neemt om achterom te kijken en even stil gaat staan bij het verleden, kom je soms bijna ongemerkt tot tamelijk 'schokkende' conclusies. Tijdens een gesprek in het pand van de Historische Vereniging 's-Gravendeel had ik het over het lustrumjaar van de Kiltunnel. We stonden stil bij het aanstaande 50-jarige bestaan van de tunnel, die in de herfst van 2027 dus alweer een halve eeuw bestaat. Maar dan kom je vanzelf ook terecht bij de veerdienst ***'s-Gravendeel-Wieldrecht***: Dat die tot een einde kwam viel toen natuurlijk samen met de komst van de Kiltunnel. En als je het over de veerdienst hebt dan sta je ook stil bij de gebruikers. En bijna ongemerkt zijn we aangekomen bij de periode waarin we het hebben over de laatste generaties, die als middelbare scholier gebruik maakten van het veer. Mijn generatie van het 'bouwjaar' 1962 is dus één van die laatste. Ik ben nog vier jaar meegevaren met de pont en dat wil dus zeggen dat degenen die vier jaar jonger zijn de laatste lichting scholieren was die 'op de pont' stonden. Inderdaad, daarmee is het officieel: De jongste generatie die de pont nog zelf heeft meegemaakt is nu zestig jaar of ouder. De kinderen die ooit samen in de jaren zestig op de lagere school zaten, in de vierde of vijfde klas en de wat jongere in de tweede of de eerste klas, zijn straks degenen die 'het licht uit gaan doen' voor wat betreft het vertellen over het veer. Tenminste waar het gaat om eigen herinneringen en niet het doorvertellen van verhalen die ze hebben gehoord van hun ouders of grootouders. Ik ging zelf al die vier jaren met de fiets, maar er waren er ook die het laatste jaar op bijvoorbeeld de MAVO of de LTS met de brommer naar school gingen. En in de jaren zestig waren er ook nog heel wat volwassenen die werkzaam waren in Dordrecht, die op de brommer of de fiets stapten.

Mijn vader was één van die mensen. Hij werkte in die tijd bij de Cindu. In de eerste helft van de jaren zestig had lang nog niet iedereen een auto. En dat was in onze familie niet anders. Het aantal mensen in onze familie met een auto was tot pakweg 1965 op de vingers van één hand te tellen. En wie een auto had was in die tijd al heel blij met een tweedehands VW Kever, een 'dapper Dafje' van Nederlandse makelij of een ander klein model auto. Mijn vader is overigens niet alleen als gebruiker van het veer verbonden aan dit boek. Ook een aantal foto's van 'de pont' zijn van zijn hand. Fotograferen was één van zijn vele hobby's en uiteraard heeft hij de laatste weken van het veer op beeld vastgelegd.

**De laatste dagen van het veer, vastgelegd door mijn vader Aart Pieters† in september 1977.*

Dat is ook zo'n dingetje: Foto's maken van 'gewone' dagelijkse zaken. Vaak maakte mijn vader ook foto's 'zomaar' van straten in het dorp, van gebouwen of van werkzaamheden. Als tiener dacht ik toen echt weleens; 'Waar doet hij toch al die moeite voor?' Maar mijn ouders hebben als tieners/jonge volwassenen de Tweede Wereldoorlog meegemaakt en daarna kwam goed acht jaar later de Watersnood van 1953. Dan besef ja wel hoe snel 'gewone dingen' ineens kunnen veranderen of compleet worden weggevaagd, zoals tijdens de Watersnood ook gebeurde met huizen in 's-Gravendeel... En wat betreft veranderingen staan we in dit boek zijdelings weer stil bij van het einde van het historische wijkje Bevershoek. Het jaar 2027 markeert namelijk niet alleen vijftig jaar einde van het veer en vijftig jaar Kiltunnel, maar het is dan ook een halve eeuw geleden dat Bevershoek onder de slopershamer verdween...

**Bevershoek waarschijnlijk tussen 1910-1914 gefotografeerd.*

Ik heb eerder (2019) al eens een boekje gemaakt over het veer tussen 's-Gravendeel en Wieldrecht, maar inmiddels zijn er nog meer én betere kwaliteit foto's opgedoken die een goed beeld geven van met name de periode tussen 1960 en 1977. Dus alle reden om mede ter gelegenheid van het feit dat het in 2027 vijftig jaar geleden is dat het veer werd opgeheven een nieuw boekje te maken. We laten naast foto's van de veerdienst, van bussen van destijds en van mensen op de pont ook een aantal oude advertenties uit die jaren de revue passeren in dit boekje. Ook die helpen mee om de sfeer en het beeld van die jaren zo goed mogelijk neer te zetten. En natuurlijk komt ook de 'oer-tijd' van het veer aan bod. De tijd van Veerdienst III, die kleine stoomboot die met behulp van een ponton het veer verzorgde, voordat we in 1929 een 'moderne' veerpont kregen.

Ik wens u als lezer veel leesplezier toe met deze blik in het verleden. Voor ouderen een reis terug in de tijd en voor de jongere generaties een ontdekkingsreis naar een tijd die ze alleen van verhalen kennen.

Arie Pieters

2. De laatste weken

Ik heb de beide fotocamera's nog die mijn vader gebruikte. Eerst was dat in een jaren zestig een Ilford en in het begin van de jaren zeventig kwam daar een heuse spiegelreflex voor in de plaats: Een Zenitt, een camera van -als ik het mij nog goed herinner- Russische makelij. In die tijd was dat nog de USSR. En jawel, gewoon gekocht via het bekende postorderbedrijf Wehkamp. Een prima camera trouwens! De goedkopere Ilford was ooit een aankoop in Dordrecht bij het warenhuis V&D. En als we dan nog even terugkomen op hoe dingen soms binnen een paar jaar kunnen veranderen... In mijn jeugd had werkelijk niemand van mijn generatie gedacht dat we het einde van zowel de USSR als van het aloude, oer-Nederlandse V&D mee zouden gaan maken! De foto's van de laatste periode van het veer heeft mijn vader gemaakt in september 1977.

**De aanleg van de weg naar het nieuwe deel van de haven is in volle gang. Links zien we een Henschel kipper van Van der Linden/VDL geladen worden.*

**Mensen -meest fietsers en enkele bromfietsers- verlaten de pont aan de 's-Gravendeelse kant. Mogelijk zijn er nog mensen die bijvoorbeeld de eerste twee fietsers links op de foto herkennen? Verder zien we een man met een klein model brommer nog redelijk goed in beeld.*